

Regulament BNR nr. 5/2016 pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 17/2012 privind unele condiții de creditare – MO nr. 0755 din 28 septembrie 2016

Având în vedere prevederile art. 4 alin. (1), art. 45 alin. (1), art. 61 și art. 173⁴ lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 43, 44 și 45 din Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 62 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2009 privind serviciile de plată, aprobată cu modificări prin Legea nr. 197/2010, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 61 alin. (1) și (2) din Legea nr. 127/2011 privind activitatea de emitere de monedă electronică, cu modificările ulterioare, precum și Recomandările Comitetului European pentru Risc Sistemic (CERS) privind creditarea în valută (CERS/2011/1) și prevederile art. 7 alin. (2) și (3), art. 18 alin. (1)-(3), alin. (5) lit. a), alin. (6), art. 20 alin. (1) și alin. (3) ale Directivei 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1.093/2010 și ale prevederilor art. 8 ale Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului, în temeiul dispozițiilor art. 420 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 93/2009, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 186 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2009, aprobată cu modificări prin Legea nr. 197/2010, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 127/2011, cu modificările ulterioare, și ale art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, Banca Națională a României emite prezentul regulament.

Articolul I

Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 17/2012 privind unele condiții de creditare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 855 în 18 decembrie 2012, cu completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

(2) Prevederile art. 3-4, art. 6 alin. (1), art. 7-20 și ale art. 24 din prezentul regulament se aplică și următoarelor categorii de împrumutători:
a) instituțiilor financiare nebancare persoane juridice române și sucursalelor instituțiilor financiare străine, înscrise numai în Registrul general;
b) instituțiilor de plată persoane juridice române și instituțiilor emitente de monedă electronică persoane juridice române, altele decât cele de la alin. (1).

2. La articolul 4 alineatul (1), după litera f) se introduce o literă nouă, litera g) , cu următorul cuprins:

g) operațiunile de preluare a creditelor de către terți în caz de deces al debitorului sau partaj.

3. La articolul 6, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

(2) În scopul dovedirii conformării cu cerințele aplicabile impuse de regulament, împrumutătorii prevăzuți la art. 1 alin. (1) transmit Băncii Naționale a României - Direcția supraveghere reglementării proprii, în limba română, atât în format electronic, cât și pe suport hârtie, însoțite de hotărârea organului statutar competent care le-a aprobat și de o fundamentare a acestora.

4. La articolele 7, 8 și art. 9 alin. (1) sintagmele „Împrumutătorii, precum și instituțiile prevăzute la art. 1 alin. (2)” și „împrumutătorii și instituțiile prevăzute la art. 1 alin. (2)” se modifică și se înlocuiesc cu sintagma „împrumutătorii”.

5. La capitolul III, înaintea articolului 12 se introduc cinci noi articole , articolele 11¹- 11⁵-_z cu următorul cuprins:

Articolul 11¹

(1) Înainte de încheierea unui contract de credit, împrumutătorii realizează, pe baza unor informații corespunzătoare și suficiente, o evaluare riguroasă a capacității clientului de rambursare a creditului potrivit obligațiilor contractuale, luând în considerare factori relevanți în conformitate cu prevederile prezentului regulament.

(2) În situația în care clientul solicită, după încheierea contractului de credit, majorarea valorii totale a creditului acordat inițial, împrumutătorii actualizează informațiile aflate la dispoziția lor privind clientul și reevaluează capacitatea acestuia de rambursare, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor alin. (1).

(3) Prin derogare de la alin. (2), reevaluarea capacității de rambursare a clientului nu este necesară în cazul în care împrumutătorii au efectuat, anterior solicitării, evaluarea capacității de rambursare pentru o valoare totală a creditului care cuprinde majorarea solicitată de client ulterior încheierii contractului de credit, iar informațiile deținute despre acesta sunt relevante și sunt valabile cel mult 30 de zile de la data acordării creditului.

Articolul 11²

Împrumutătorii acordă creditul solicitat ori majorează valoarea totală a creditului acordat inițial numai în cazul în care din evaluarea realizată potrivit art. 11¹ rezultă că este probabil ca obligațiile care rezultă din contractul de credit să fie îndeplinite de client în condițiile contractuale.

Articolul 11³

(1) În scopul aplicării art. 11¹ și 11², împrumutătorii stabilesc, revizuiesc periodic, documentează și păstrează, pe suport hârtie sau în format electronic, potrivit normelor interne de arhivare, procedurile și categoriile de informații care stau la baza evaluării capacității de rambursare a clienților.

(2) Împrumutătorii stabilesc, în mod proporțional, limitat la scopul pentru care sunt necesare și într-o manieră care să permită identificarea și prevenirea apariției de denaturări ori erori din partea consumatorilor, împrumutătorilor sau, după caz, a intermediarilor de credite, informațiile ce vor fi solicitate clienților în scopul evaluării capacității de rambursare.

(3) În situația aprobării creditului, împrumutătorii păstrează informațiile care stau la baza aprobării cel puțin pe durata creditului.

(4) În aplicarea alin. (3) împrumutătorii păstrează o evidență cu istoricul veniturilor care au stat la baza aprobării creditului și cu măsurile întreprinse pentru verificarea acestora pentru fiecare client, pe care o fac disponibilă imediat la cererea Direcției supraveghere din Banca Națională a României.

(5) Prevederile alin. (1) și (2) nu prejudiciază dreptul împrumutătorilor de a solicita clarificări cu privire la informațiile primite.

Articolul 11⁴

(1) La evaluarea capacității de rambursare a clienților, împrumutătorii iau în considerare nivelul veniturilor existente la momentul formulării solicitării creditului, istoricul acestora și evoluția lor în timp, nivelul/situația cheltuielilor clienților, precum și alte aspecte financiare și economice considerate necesare, suficiente și proporționale în acest scop.

(2) La evaluarea capacității de rambursare a clientului, împrumutătorii iau în considerare predominant capacitatea acestuia de a genera venituri necesare rambursării creditului și doar ca element secundar faptul că valoarea garanției depășește valoarea creditului sau perspectiva de creștere a valorii bunului imobil rezidențial în situația în care creditul este acordat în scopul construirii sau renovării respectivului bun imobil rezidențial.

(3) Împrumutătorii obțin informațiile prevăzute la alin. (1) de la clienți și din alte surse interne sau externe relevante, inclusiv, după caz, prin consultarea bazei de date a unui sistem de evidență de tipul birourilor de credit și de la intermediarii de credit implicați în activitățile preliminare încheierii contractelor de credit.

(4) Împrumutătorii iau măsuri rezonabile pentru verificarea informațiilor obținute, inclusiv prin consultarea unor surse independente, dacă este cazul.

Articolul 11⁵

(1) Împrumutătorii stabilesc și aplică politici de remunerare pentru personalul propriu și pentru intermediarii de credit care acționează în numele lor astfel încât să se asigure că, în procesul de elaborare a produselor de credit, de acordare, intermediere a creditelor, prestare a serviciilor accesorii și de recuperare a creanțelor provenind din credite, aceștia acționează cu onestitate, corectitudine, transparență și profesionalism, ținând seama de drepturile și interesele clienților.

(2) La stabilirea și aplicarea politicilor de remunerare a personalului responsabil cu evaluarea capacității de rambursare a clienților, împrumutătorii trebuie să respecte, de o manieră și într-o măsură corespunzătoare dimensiunii și organizării lor interne, precum și naturii, extinderii și complexității activităților desfășurate, următoarele principii:

a) politica de remunerare promovează și este compatibilă cu o administrare a riscurilor sănătoasă și eficientă, fără a încuraja asumarea de riscuri care depășesc nivelul toleranței la risc a împrumutătorului;

b) politica de remunerare corespunde strategiei de afaceri, obiectivelor, valorilor și intereselor pe termen lung ale împrumutătorului și cuprinde măsuri pentru a evita conflictele de interese, inclusiv prin asigurarea faptului că remunerația nu depinde de numărul sau ponderea solicitărilor de credit acceptate.

(3) Instituțiile de credit persoane juridice române aplică dispozițiile alin. (1) și (2) când stabilesc și aplică politicile de remunerare în temeiul Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare.

6. La articolul 12 alineatul (1), literele e) și f) se modifică și vor avea următorul cuprins:

e) categoriile de cheltuieli care se deduc din veniturile eligibile în scopul determinării gradului total de îndatorare, incluzând, fără a se limita la, cheltuielile de subzistență, cu fundamentarea unui nivel rezonabil al acestora, și obligațiile de plată, altele decât cele de natura creditelor, inclusiv taxe, impozite și asigurări dacă sunt recurente și dacă sunt făcute cunoscute de către debitor la solicitarea împrumutătorului;

f) nivelurile maxime admise pentru gradul total de îndatorare, inclusiv fundamentarea acestora, diferențiate pe categoriile de clientelă, pe destinația creditului (de exemplu, credit de consum, credit pentru investiții imobiliare), pe tipul creditului (defalcat în funcție de moneda de exprimare sau, după caz, de indexare, de tipul dobânzii, respectiv fixă ori variabilă, de termenul de acordare a creditului și de comportamentul clientului în legătură cu onorarea serviciului datoriei determinat de calitatea garanției); nivelurile maxime admise pentru gradul total de îndatorare sunt stabilite inclusiv prin luarea în considerare a riscului valutar, a riscului de rată a dobânzii și a riscului de diminuare a veniturilor eligibile disponibile pe perioada de derulare a creditului;

7. Articolul 14 se modifică și va avea următorul cuprins:

Articolul 14

(1) La acordarea creditului, împrumutătorii trebuie să se asigure că din documentele și informațiile de care dispun rezultă că pe întreaga perioadă de acordare a creditului gradul total de îndatorare a solicitantului este probabil să se încadreze în nivelul maxim admis aplicabil acestuia.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică, în mod corespunzător, și în situația creditelor pentru care termenul de rambursare depășește data de pensionare preconizată a clientului.

8. La articolul 15, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

Articolul 15

(1) Împrumutătorii analizează capacitatea de rambursare a clienților pe baza unui nivel al veniturilor curente considerate eligibile de către împrumutătorii, care nu poate depăși cu mai mult de 20% pe cel aferent anului anterior.

(2) Împrumutătorii stabilesc venitul aferent anului anterior pe baza documentelor care certifică veniturile declarate autorităților fiscale și/sau a documentelor care atestă veniturile încasate în conturi deschise la instituția creditoare.

9. După articolul 28 se introduce mențiunea privind transpunerea normelor comunitare, cu următorul cuprins:

Prezentul regulament transpune prevederile art. 7 alin. (2) și (3), art. 18 alin. (1)-(3), alin. (5) lit. a), alin. (6), art. 20 alin.

(1) și alin. (3) paragraful 1 teza a II-a și a III-a ale Directivei 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobiliare rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1.093/2010, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 60 din 28 februarie 2014, și prevederile art. 8 ale Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 133 din 22 mai 2008, în relație cu împrumutătorii prevăzuți la art. 1.

Articolul II

Dispozițiile art. 16, 17 și 18 din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 17/2012 privind unele condiții de creditare, cu modificările și completările ulterioare, nu se aplică creditelor acordate de către împrumutătorii prevăzuți la art. 1 alin. (2) din același regulament exclusiv în scopul rambursării datoriilor aferente creditelor acordate anterior termenului prevăzut la art. III alin. (1) din prezentul regulament.

Articolul III

(1) Împrumutătorii asigură conformarea la dispozițiile prezentului regulament în termen de cel mult 90 de zile de la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Împrumutătorii prevăzuți la art. 1 alin. (1) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 17/2012, cu modificările și completările ulterioare, transmit Băncii Naționale a României - Direcția supraveghere modificările reglementărilor interne

realizate pentru scopul conformării la obligațiile prevăzute în prezentul regulament, în termen de cel mult 90 de zile de la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,

Mugur Constantin Isărescu

București, 23 septembrie 2016.

Nr. 5.